

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE
Mjesečni izvještaj o prometu u zračnim lukama (PZ/M-21)
za 2024.

Organizacijska jedinica: Služba statistike transporta, Sektor prostornih statistika
Priredile: Snježana Kos i Ninoslava Podnar

rujan 2025.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Svrha mjesečnog istraživanja jest prikupljanje podataka o broju operacija zrakoplova, prometu putnika i tereta u zračnim lukama i pristaništima Republike Hrvatske.

- Izvještajno razdoblje

Mjesec

- Pravni akti i drugi sporazumi

Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske

Zakon o službenoj statistici (NN, br. 25/20. i 155/23.)

Uredba (EZ) br. 437/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. veljače 2003. o statističkim podacima u odnosu na prijevoz putnika, tereta i pošte u zračnom prometu (SL L 66, 11.3.2003.)

Uredba Komisije (EZ) br. 1358/2003 od 31. srpnja 2003. o provedbi Uredbe (EZ) br. 437/2003 Europskog parlamenta i Vijeća o statističkim podacima u odnosu na prijevoz putnika, tereta i pošte u zračnom prometu i o izmjeni njezinih priloga I. i II. (Tekst značajan za EGP) (SL L 194, 1.8.2003.)

Uredba Komisije (EZ) br. 546/2005 od 8. travnja 2005. o prilagodbi Uredbe (EZ) br. 437/2003 Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na dodjelu šifri država izvjestiteljica i o izmjeni Uredbe Komisije (EZ) br. 1358/2003 u odnosu na ažuriranje popisa zračnih luka Zajednice (Tekst značajan za EGP) (SL L 91, 9.4.2005. i SL L 338M, 17.12.2008.)

Uredba Komisije (EZ) br. 158/2007 od 16. veljače 2007. o izmjeni Uredbe Komisije (EZ) br. 1358/2003 u odnosu na popis zračnih luka Zajednice (Tekst značajan za EGP) (SL L 49, 17.2.2007. i SL L 56M, 29.2.2008.)

- Sustav klasifikacija

Klasifikacija zračnih luka Organizacije međunarodnog civilnog zrakoplovstva

Klasifikacija zračnih prijevoznika Organizacije međunarodnog civilnog zrakoplovstva

Klasifikacija vrste zrakoplova Organizacije međunarodnog civilnog zrakoplovstva

- Statistički pojmovi i definicije

Zračna luka jest definirano područje kopna ili vode (uključujući zgrade, instalacije i opremu) koje je potpuno ili djelomično namijenjeno dolasku, odlasku i kretanju zrakoplova površinom i otvoreno je za kretanja komercijalnoga zračnog prijevoza.

Dionica leta jest let zrakoplova od njegova uzlijetanja do sljedećeg slijetanja.

Putnici u zrakoplovu jesu svi putnici u zrakoplovu nakon slijetanja u izvještajnu zračnu luku ili pri polijetanju iz nje. Uključuje sve prihodovne i neprihodovne putnike u zrakoplovu tijekom dionice leta kao i u izravnom tranzitu.

Putnici u izravnom tranzitu jesu putnici koji, nakon kratkog zaustavljanja, nastavljaju svoje putovanje istim zrakoplovom na letu s istim brojem leta, kao let na kojem su došli.

Putnici koji mijenjaju zrakoplov zbog tehničkih problema, ali nastavljaju let s istim brojem leta također se broje kao putnici u izravnom tranzitu. Na nekim letovima s međuslijetanjima dolazi do promjene broja leta u određenoj zračnoj luci radi označavanja promjene dolaznog leta u odlazni let. Putnike koji u takvim okolnostima nastavljaju putovanje do svojeg odredišta istim zrakoplovom treba ubrojiti kao putnike u izravnom tranzitu.

Teret i pošta u zrakoplovu jesu sav teret i pošta u zrakoplovu pri slijetanju u zračnu luku i uzlijetanja s nje. Uključen je teret u izravnom tranzitu i broji se dvaput pri slijetanju i uzlijetanju. Promet prema polazištu i odredištu jest promet na usluzi komercijalnog zračnog prijevoza, identificira se jedinstvenim brojem leta, a podijeljen je po parovima zračnih luka u skladu s točkom ukrcaja i točkom iskrcaja na tom letu.

Za putnike, teret ili poštu za koje zračna luka ukrcaja nije poznata, polazište zrakoplova smatra se točkom ukrcaja. Isto tako ako zračna luka iskrcaja nije poznata, odredište zrakoplova se smatra točkom iskrcaja.

Prevezeni putnici u zračnom prijevozu jesu svi putnici na određenom letu (pod istim brojem leta) broje se samo jedanput, a ne na svakoj pojedinoj dionici tog leta. Uključuju se svi prihodovni i ne prihodovni putnici čije putovanje počinje ili završava u izvještajnoj zračnoj luci i putnici u transferu koji se priključuju letu ili na napuščaju u izvještajnoj zračnoj luci. Isključuju se putnici u izravnom tranzitu.

Utovaren ili istovaren teret i pošta jest bilo koji teret i pošta utovareni u zrakoplov ili istovareni iz njega. Isključen je teret u izravnom tranzitu.

- Statistička jedinica

Operatori zračnih luka u Republici Hrvatskoj otvoreni za javni prijevoz putnika i tereta.

- Statistička populacija

Obuhvaćene su zračne luke Zagreb, Split, Dubrovnik, Pula, Rijeka, Zadar, Osijek, Brač i Mali Lošinj.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Europska komisija

Tijela državne uprave, poduzeća, istraživači i znanstvenici, novinari i dr.

1.1.1. Potrebe korisnika

Standard koji je propisao Eurostat zadovoljava potrebe domaćih i međunarodnih korisnika.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Prvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika Državnog zavoda za statistiku provedeno je 2013., zatim 2015. i 2022., a posljednje je provedeno potkraj 2024. Rezultati istraživanja mogu se provjeriti na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku <https://dzs.gov.hr/istaknute teme-162/kvaliteta/istrazivanja-o-zadovoljstvu-korisnika/1752>.

1.2. Potpunost

U skladu s Uredbom (EZ) br. 437/2003 o statističkim podacima u odnosu na prijevoz putnika, tereta i pošte u zračnom prometu, sve tražene varijable dostupne su i dostavljaju se u Eurostat. U odnosu na objavljivanje Eurostatove baze podataka, Državni zavod za statistiku objavljuje širi obuhvat zračnih luka (sve zračne luke otvorene za javni promet neovisno o ostvarenom prometu putnika i robe), no sa sažetijim agregatima na razini Republike Hrvatske i po zračnim lukama (npr. detaljni nacionalni podaci o zračnoj luci za promet putnika i robe ne objavljuju se na razini relacije; ne objavljuje se podaci o putnicima u zrakoplovu). Usporedba sa svim tablicama koje objavljuje Eurostat pokazuje da nacionalna diseminacija pokriva 60% pokazatelja. Državni zavod za statistiku ne objavljuje podatke o putnicima i teretu u zrakoplovu.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka jest 100%.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije primjenjivo.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2. Neuzoračka pogreška

Neuzoračka pogreška pojavljuje se u obliku pogreške mjerenja i pogreške obrade.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Nije primjenjivo.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Tijekom statističke obrade provodi se logičko-računska kontrola prema utvrđenim algoritmima za pojedine vrste pogrešaka. Za kontrolu je postavljena matrica s 30 uvjeta provjere i kontrole materijala. Od ukupnog broja uvjeta, 26 ih je vezano za pogreške koje se ne toleriraju, a četiri

su upozorenja koja se provjeravaju i toleriraju. Na temelju rezultata logičko-računske kontrole izvještajnim jedinicama se šalju upiti i analize pogrešaka te se ispravljaju povratnom informacijom. U slučaju korištenja neispravnih klasifikacija ili nepoznatih kodova povratna informacija nužna je kako bi se osigurao nastavak statističkog procesa. Tijekom procesa obrade provjerava se koherentnost i točnost između skupova podataka te zrcalne analize nacionalnog prometa između zračnih luka. Nakon završetka statističke obrade izvještajne jedinice informiraju se o novim kodovima koji su se pojavili tijekom obrade u korištenim klasifikacijama s molbom da ažuriraju svoje operativne baze kako bi se poboljšala kvaliteta podataka.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Nije primjenjivo.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.7. Pogreška obrade

Provjerava se format ulaznih datoteka podataka prije učitavanja u sustav za obradu podataka. Vizualna kontrola strukture skupa podataka provodi se na zadanom broju polja. Pri učitavanju podataka u sustav za obradu kontrolira se duljina polja ulazne datoteke. Pogreške obrade mogu se dogoditi kad izvještajne jedinice pogrešno šifriraju zračne luke partnere, prijevoznike, zrakoplove i letove ili kad neispravno unesu broj putničkih sjedala s obzirom na konfiguraciju zrakoplova i zabilježen broj putnika. Smanjenje pogrešaka obrade postiže se kontaktiranjem sa zračnim lukama i prikupljanjem ispravnih informacija te ručnim ispravcima u sustavu za obradu podataka. Kvaliteta unosa kodova kod šifriranja zračne luke partnera, prijevoznika i zrakoplova povećava se slanjem povratne informacije svim zračnim lukama o ažuriranju klasifikacija.

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije primjenjivo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku na poveznici [https://dzs.gov.hr/Opća revizijska politika DZS-a](https://dzs.gov.hr/Opća_revizijska_politika_DZS-a) korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama.

2.3.2. Praksa revizije podataka

U istraživanju se ne objavljuju privremeni podaci i zbog toga nisu predviđene redovite revizije. Neplanirane revizije prouzročene događajima koje nije bilo moguće predvidjeti i na koje nije bilo moguće unaprijed utjecati (naknadne promjene u izvorima podataka ili naknadno utvrđene pogreške u prethodno dostavljenim podacima) u pravilu se diseminiraju u najkraćem mogućem roku.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.4. Desezoniranje

Nije primjenjivo.

3. Pravodobnost i poštivanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Rok za objavu mjesečnih podataka o prometu u zračnim lukama je 45 dana po isteku mjeseca.

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata jest $T + 40$.

3.2. Poštivanje rokova objavljivanja

Ne postoji vremenski odmak između stvarne objave podataka i ciljanog datuma kada su trebali biti isporučeni prema Kalendaru publiciranja statističkih podataka.

3.2.1. Poštivanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost jest 1.

4. Pristupačnost i jasnoća

Podaci se objavljuju u elektroničkom obliku na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku: mjesečno Priopćenje, Statistika u nizu, godišnji podaci u ostalim publikacijama Državnog zavoda za statistiku

4.1. Priopćenja

Priopćenje "Promet u zračnim lukama" - mjesečni podaci

Objavljuju se agregirani podaci na razini Republike Hrvatske o ukupnom broju kretanja zrakoplova, broju putnika i tonama tereta, promet putnika prema zračnim lukama i deset zemalja s najvećim ostvarenim prometom putnika s hrvatskim zračnim lukama.

4.2. Mrežna baza podataka

Podaci se ne objavljuju u mrežnim (online) bazama podataka.

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su [Pravilnikom o uvjetima i načinu pristupa i korištenja povjerljivih statističkih podataka Državnog zavoda za statistiku za znanstvene svrhe](#) (NN, br. 5/23.).

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Priopćenje "Promet u zračnim lukama"

Statistika u nizu

Statističke informacije

Pojmovnik za statistiku prometa - peto izdanje (prijevod)

Priručnik za statistiku zračnog prometa (internetske stranice Eurostata)

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti zrcalnih statistika

Zrcalna provjera provodi se radi usporedbe konzistentnosti prometa između dviju zračnih luka partnera. Provjera za unutarnji promet provodi se mjesečno, a usporedba međunarodnih deklaracija moguća je kad su raspoloživi podaci prometa u zračnim lukama država članica EU-a (obično godišnje).

5.2. Usporedivost tijekom vremena

Usporedivi podaci usklađeni s pravnom stečevinom Europske Unije za područje statistike zračnog prometa, Uredba (EZ) br. 437/2003 dostupni su od 2008.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija je:

Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac
Hrvatska	operacije	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204
Hrvatska	putnici	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204
Hrvatska	teret	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Povijesni podaci o prometu u zračnim lukama dostupni su od 1960. Od 2008. primjenjuje se nova metodologija i nova tehnologija prikupljanja podataka, podaci su usklađeni s pravnom stečevinom EU te nisu usporedivi s prijašnjim godinama.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv.

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Analiza koristi i troškova nije provedena.

6.2. Opterećenje

Opterećenje je na operatorima zračnih luka koji prikupljaju podatke za statističke potrebe iz operativnog sustava zračnih luka. Korištenje tih podataka smanjuje dodatno opterećenje i oni se dostavljaju elektroničkom poštom. Državni zavod za statistiku kontaktira s izvještajnim jedinicama u vezi s objašnjenjima i ispravcima koje ne može samostalno obaviti.